

ครุฑ

เทพพาหนะ
สัญลักษณ์แห่งพระนารายณ์

10040771

ห้องสมุด วพบ. สุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศานติ ภัคดีคำ

สารบัญ

CONTENTS

คำนำสำนักพิมพ์	(๘)
คำนำผู้เขียน	(๑๐)
กำเนิดครุฑในเทพปกรณัมฮินดู	๑๘
ครุฑกับตำนานเทพพาดะ ในมหากาพย์มหาภารตะ	๒๑
พญาครุฑในมหากาพย์รามายณะ	๒๖
พญาครุฑในคัมภีร์ปุราณะ	๒๙
กำเนิดครุฑในคติพระพุทธศาสนา	๓๒
บทบาทของครุฑในวรรณคดีชาดก	๓๕
ครุฑในคติไตรภูมิ	๔๐
ครุฑในบริบทสังคมไทย	๔๓
การรับรู้เรื่องครุฑในดินแดนไทยก่อนยุคสุโขทัย	๔๖
ครุฑในการรับรู้สมัยสุโขทัย	๕๐
ครุฑ สัญลักษณ์แห่งพระนารายณ์อวตารในสังคมอยุธยา	๕๔

ครุฑ สัญลักษณ์แห่งพระนารายณ์ในเรือพระราชพิธีสมัยอยุธยา	๕๙
ครุฑในวรรณคดีสมัยกรุงศรีอยุธยา	๖๔
ครุฑในบริบทสังคมสมัยกรุงรัตนโกสินทร์	๗๒
พระครุฑพ่าห์ จากตราพระราชลัญจกรสู่ตราแผ่นดิน	๗๖
เมื่อครุฑจากตราแผ่นดินเป็นตราตั้งห้าง	๘๒
ครุฑในเรือพระราชพิธีสมัยกรุงรัตนโกสินทร์	๘๕
ครุฑในตำราพิชัยสงคราม	๙๐
ครุฑในวรรณคดีไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์	๙๕
เรือนารายณ์ทรงสุบรรณ รัชกาลที่ ๙ และการซ่อมแซมเรือพระราชพิธีที่เกี่ยวข้องกับครุฑ	๑๐๕
บทส่งท้าย	๑๑๐
บรรณานุกรม	๑๑๒